

**DECIZIA nr.361
din 26 mai 2016**

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a a prevederilor
Ordonanței de urgență a Guvernului nr.15/2016 pentru completarea Legii nr. 3/2000
privind organizarea și desfășurarea referendumului**

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.15/2016 pentru completarea Legii nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, excepție ridicată direct de Avocatul Poporului și care constituie obiectul Dosarului nr.804D/2016 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției de neconstituționalitate, doamna consilier Ecaterina Mirea, cu împuternicire depusă la dosar. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Avocatului Poporului. Acesta reiterează motivele care au stat la baza ridicării prezentei excepții de neconstituționalitate, apreciind că actul normativ criticat încalcă exigențele constituționale ale art.115 alin.(4) și ale art.147 alin.(4) din Constituție, și solicită, în consecință, admiterea acesteia.

5. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, arată că sunt îndeplinite criteriile prevăzute de art.115 alin.(4) din Constituție pentru adoptarea unei ordonanțe de

urgență, invocate în motivarea excepției. Făcând referire la conținutul Preambulului și al Notei de fundamentare ce însoțesc Ordonanța de urgență a Guvernului nr.15/2016, conchide că situația extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată și pericolul ce astfel este îndepărtat constă în imposibilitatea pentru aproximativ 200.000 alegători să-și poată exprima opțiunea în cadrul celor două referendumuri locale aprobate prin Hotărârea Consiliului Local al Comunei Dângeni, județul Botoșani, nr.25 din 17 martie 2016 privind aprobarea organizării unui referendum în data de 5 iunie 2016 în vederea consultării cetățenilor din comuna Dângeni pentru înființarea satelor Gulioaia, Buneni și Coșteni, respectiv prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Oradea, județul Bihor, nr.131 din 31 martie 2016 privind aprobarea organizării unui referendum în data de 5 iunie 2016 în vederea consultării cetățenilor din municipiul Oradea privind oportunitatea modificării limitei administrative a unității administrativ-teritoriale Oradea. Organizarea și desfășurarea în mod distinct a celor două tipuri de scrutin – referendumul local și alegerile locale din 5 iunie 2016 – ar avea un impact financiar negativ asupra bugetului public și ar da naștere, de asemenea, anumitor disfuncționalități în cadrul comunităților locale respective. Prin urmare, restricțiile pe care actualul cadru legal le conține cu privire la imposibilitatea organizării și desfășurării unui referendum local în același timp cu alegerile locale din 5 iunie 2016 constituie, în fapt, ingerințe ale statului asupra dreptului cetățenilor de a se exprima prin referendum, ingerințe pe care actul normativ examinat urmărește să le înlăture.

6. Cât privește critica de neconstituționalitate referitoare la pretinsa încălcare a art.147 alin.(4) din Legea fundamentală, în sensul că Ordonanța de urgență a Guvernului nr.15/2016 nesocotește considerentele unor acte jurisdicționale ale Curții Constituționale, reprezentantul Ministerului Public apreciază că și aceasta este neîntemeiată. Astfel, în Decizia nr. 334 din 26 iunie 2013, invocată în motivarea excepției, Curtea Constituțională a avut în vedere o condiție esențială în materia referendumului, și anume reglementarea unui cvorum minim de participare, necesar pentru validitatea referendumului. Or, actul normativ ce constituie obiectul excepției de față nu pune în discuție, nu afectează, prin

conținutul său normativ, validitatea referendumului, ci doar stabilește data în care acesta poate avea loc și faptul că poate fi utilizată aceeași infrastructură ca la alegerile locale.

Curtea,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

7. Cu adresa nr.9637 din 18 mai 2016, **înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.4381 din 18 mai 2016, Avocatul Poporului, în temeiul art. 146 lit. d) teza a doua din Constituție și al art.32 din Legea nr.47/1992, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.15/2016 pentru completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului.**

8. **În motivarea excepției de neconstituționalitate,** Avocatul Poporului se axează pe două direcții principale, și anume încălcarea art.115 alin.(4) și a art.147 alin.(4) din Constituție.

9. Normele fundamentale ale art.115 alin.(4) permit Guvernului să adopte ordonanțe de urgență numai în situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, având obligația de a motiva urgența în cuprinsul acestora. În jurisprudența în materie a Curții Constituționale s-a reținut că pentru îndeplinirea acestei cerințe este necesară existența unei stări de fapt obiective, cuantificabile, independente de voința Guvernului, care pune în pericol un interes public. Legiuitorul delegat poate reglementa prin intermediul unei ordonanțe de urgență atunci când, în mod necesar și neechivoc, circumstanțele obiective ce determină existența unei situații extraordinare, a căror reglementare nu poate fi amânată, impun o intervenție normativă rapidă (Decizia nr.255 din 11 mai 2005).

10. Avocatul Poporului apreciază că motivarea situației extraordinare și a urgenței din preambulul ordonanței de urgență nu corespunde exigențelor art.115 alin.(4) din Constituție și nici jurisprudenței constituționale în materie. Potrivit Preambulului, dar și Notei de fundamentare ce însoțesc ordonanța de urgență atacată, urmează ca în data de 5 iunie 2016 - data alegerilor locale - să aibă loc și referendumuri locale în două localități

din țară (în baza a două acte administrative ale autorităților locale din comuna Dângeni, jud. Botoșani, respectiv din municipiul Oradea, jud. Bihor). Or, Legea nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului (până la momentul completării prin ordonanță de urgență ce constituie obiectul excepției de față) nu prevede *expressis verbis* posibilitatea organizării concomitente a alegerilor locale și a referendumului local, având în vedere că art.15¹ din aceasta permite doar organizarea simultană a referendumului național și a alegerilor parlamentare, fără a face vorbire despre referendumul local. Guvernul arată explicit în *Nota de fundamentare* a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.15/2016 că această lipsă a Legii nr.3/2000 echivalează cu „restricții ce reprezintă o ingerință atât în autonomia locală, cât și în principiul consultării cetățenilor pentru soluționarea unor probleme locale de interes deosebit, care trebuie eliminate, toate acestea vizând interesul public și constituind o situație extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată.”

11. În realitate, semnalează Avocatul Poporului, două autorități publice au stabilit prin hotărâri emise de consilii locale organizarea referendumului local în aceeași dată cu cea stabilită anterior pentru desfășurarea alegerilor locale. Însă cele două operațiuni electorale sunt distincte și necesită întrunirea unor cvorumuri diferite (cel mai mare număr de voturi valabil exprimate în cazul alegerilor locale, respectiv 30% din numărul persoanelor cu drept de vot în cazul referendumului).

12. Actele administrative ale celor două autorități locale (din 17, respectiv 31 martie 2016) au fost emise la o dată ulterioară Hotărârii prin care Guvernul a stabilit data alegerilor locale din anul 2016 (Hotărârea Guvernului nr.51 din 10 februarie 2016). Or, cadrul legal existent la acel moment nu permitea organizarea concomitentă a referendumului local și a alegerilor locale. Rezultă că adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.15/2016 a fost, practic, determinată de adoptarea celor două acte administrative ale autorităților locale, legiuitorul delegat urmărind eliminarea „restricțiilor” din Legea nr.3/2000 ce afectează autonomia locală și principiul consultării populației la nivel local. Or, subliniază Avocatul Poporului, principiul autonomiei locale nu conferă autorității locale putere de decizie politică majoră, ruptă de decizia politică la

nivel statal, și nu poate eluda principiul legalității actelor administrative emise. Autonomia locală înseamnă atitudinea autorităților autonome de a decide, în mod independent și sub propria răspundere, dar în limitele legii.

13. Procedând astfel, cele două autorități publice locale au dobândit „puterea” de a interveni în procesul legislativ, în absența unor prevederi clare care să permită organizarea concomitentă a două tipuri de scrutin diferite. Puterea executivă a fost „forțată să adopte în regim de urgență norme care nu prezintă acest caracter, relevându-se o inversare nefirească a regimului de forțe la nivel statal, în scopul punerii de acord a legislației cadru în materia referendumului cu actele administrative adoptate la nivel local.” Or, actele normative de nivel inferior trebuie să corespundă atât cerințelor de competență și procedură, cât și celor legate de concordanța conținutului cu cel al actului normativ având forță juridică superioară. Împrejurarea că Legea nr.3/2000 nu reglementa posibilitatea organizării concomitente a celor două tipuri de scrutin nu putea fi complinită prin voința unilaterală a autorității deliberative locale și nici nu poate justifica demersul autorităților administrative centrale și locale de a adopta reglementări într-un domeniu rezervat legii organice.

14. Pentru aceste considerente, Avocatul Poporului apreciază că, de fapt, motivele ce au stat la baza adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr.15/2016 țin de oportunitatea adoptării reglementării. Oportunitatea nu satisface, însă, exigențele art.115 alin.(4) din Constituție, întrucât aceasta este, prin definiție, de natură subiectivă și nu are, în mod necesar și univoc, caracter obiectiv, ci poate da expresie și unor factori subiectivi.

15. Prin urmare, modificarea Legii nr.3/2000 printr-o ordonanță de urgență, pe baza unor susțineri de oportunitate ori a unor elemente strict conjuncturale se situează în afara coordonatelor constituționale (în acest sens, Deciziile Curții Constituționale nr.334 din 26 iunie 2013 și nr.471 din 14 noiembrie 2013). Curtea Constituțională a arătat chiar, prin Hotărârea nr.33 din 26 noiembrie 2009, că este indicat ca cele două operațiuni electorale (alegerile parlamentare și referendumul național) să nu fie organizate în aceeași zi, chiar dacă argumente practice, de ordin financiar, ar justifica organizarea acestora simultan.

16. De asemenea, Avocatul Poporului observă că situația extraordinară și urgența nu doar că nu sunt motivate în mod real, dar nici nu sunt susținute de vreun element cuantificabil prin care să se demonstreze motivele cu caracter de urgență și situația extraordinară în care se află Guvernul, motive din cauza cărora utilizează acest procedeu legislativ în materia referendumului. Guvernul nu are un drept absolut și necenzurabil de apreciere în privința calificării unei situații de fapt ca întrunind elementele componente ale situației extraordinare, ci trebuie să se supună exigențelor constituționale, în timp ce controlul respectării acestora revine Curții Constituționale.

17. Cu referire la încălcarea art.147 alin.(4) din Constituție, Avocatul Poporului consideră că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.15/2016 nesocotesc considerentele Deciziei nr.334 din 26 iunie 2013, prin care Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului sunt constituționale în măsura în care nu se aplică referendumurilor organizate în decurs de un an de la data intrării în vigoare a legii.

18. În considerentele ce au argumentat această soluție, Curtea, amintind Codul bunelor practici în materie electorală, adoptat de către Comisia de la Veneția, a subliniat necesitatea stabilității legilor în materia electorală și a referendumului (fără distincția între caracterul național sau local al referendumului), ca expresie a securității juridice și ca element important al credibilității procesului electoral. Modificarea frecventă sau cu mai puțin de 1 an înainte de alegeri a normelor din acest domeniu și caracterul lor complex pot dezorienta alegătorul. Or, în situația examinată în cauză, Guvernul a adoptat un act normativ în materie referendară fără a ține cont de cele statuate de Curtea Constituțională în Decizia nr.334 din 26 iunie 2013, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.15/2016 fiind adoptată chiar în timpul campaniei electorale pentru alegerile locale. Practica judecătorească și doctrina de specialitate recunosc unanim că puterea de lucru judecat ce însoțește actele constituționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta, iar deciziile Curții sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiecților de drept.

19. Potrivit prevederilor art. 30 alin.(1) și ale art.33 din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

20. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul și nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.**

Curtea,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului Avocatului Poporului, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

21. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10, 29 și 32 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

22. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie Ordonanța de urgență a Guvernului nr.15/2016 pentru completarea Legii nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.367 din 12 mai 2016, având următorul conținut:

„Art. I

1. *După articolul 16 din Legea nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.84 din 24 februarie 2000, cu modificările și completările ulterioare, se introduce un nou articol, articolul 16¹, cu următorul cuprins:*

«Art. 16¹

(1) În situația în care referendumul local are loc la aceeași dată cu alegerile locale, organizarea și desfășurarea referendumului local se realizează în baza Legii nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr.215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1), ambele scrutine se realizează în cadrul acelorași secții de votare, operațiunile electorale fiind îndeplinite de către aceleași birouri electorale ale secțiilor de votare, constituite potrivit Legii nr.115/2015.

(3) În cazul prevăzut la alin.(1), alegătorii votează în baza unor liste electorale permanente și a unor liste electorale suplimentare separate, întocmite conform legii, cu utilizarea acelorași ștampile electorale.

(4) Biroul electoral de circumscripție constituit pentru alegerile locale în comuna, orașul, municipiul sau județul, după caz, în care are loc referendumul local îndeplinește în mod corespunzător atribuțiile prevăzute de art.28.

(5) Cheltuielile pentru confecționarea buletinelor de vot pentru referendumul local sunt suportate din bugetul local.

(6) În cazul prevăzut la alin.(1), prevederile art.84 din Legea nr.115/2015 se aplică în mod corespunzător."

Art. II

Legea nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.84 din 24 februarie 2000, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu completările aduse prin prezenta ordonanță de urgență, se va republica, după aprobarea prin lege a acesteia, dându-se textelor o nouă numerotare."

23. În susținerea excepției de neconstituționalitate sunt invocate normele constituționale ale art.115 alin.(4) referitoare la condițiile în care Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență și ale art.147 alin.(4) potrivit cărora „Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.»”

24. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autorul sesizării a formulat, mai întâi, o critică de neconstituționalitate extrinsecă, prin raportare la art.115 alin.(4) din Constituție, potrivit căruia „Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență numai în situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, având obligația de a motiva urgența în cuprinsul acestora.”

25. Analizând Preambulul și Nota de fundamentare ce însoțesc actul normativ criticat, Curtea constată că acesta a fost emis în considerarea faptului că în aceeași dată de 5 iunie 2016 urmează să aibă loc, simultan, atât alegeri locale, cât și referendumuri locale în două unități administrativ-teritoriale, astfel cum rezultă din Hotărârea Consiliului Local al Comunei Dângeni, județul Botoșani, nr.25 din 17 martie 2016 privind aprobarea organizării unui referendum în data de 5 iunie 2016 în vederea consultării cetățenilor din comuna Dângeni pentru înființarea satelor Gulioaia, Buneni și Coșteni, respectiv Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Oradea, județul Bihor, nr.131 din 31 martie 2016 privind aprobarea organizării unui referendum în data de 5 iunie 2016 în vederea consultării cetățenilor din municipiul Oradea privind oportunitatea modificării limitei administrative a unității administrativ-teritoriale Oradea. În acest context, este indicat punctul de vedere exprimat de Biroul Electoral Central constituit pentru alegerile locale din anul 2016, potrivit căruia dispozițiile art.15¹ din Legea nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare, nu se aplică în situația referendumului local, acestea vizând numai referendumul național, astfel că referendumurile locale nu pot utiliza infrastructura alegerilor locale din data de 5 iunie 2016. Invocând art.5 din Carta europeană a autonomiei locale, ratificată prin Legea nr.199/1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.331 din 26 noiembrie 1997, potrivit căruia pentru orice modificare a limitelor teritoriale locale, colectivitățile locale în cauză trebuie să fie consultate în prealabil, eventual pe cale de referendum, acolo unde legea permite și având în vedere cadrul legal incident pentru modificarea limitelor teritoriale ale comunelor, orașelor și județelor, Guvernul conchide că în data de 5 iunie 2016 nu se pot desfășura referendumuri locale, întrucât primarii nu pot înființa alte secții de votare decât cele prevăzute de Legea nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare, existând astfel riscul ca aproximativ 190.696 de alegători să nu își poată exercita dreptul de vot în cadrul referendumurilor locale stabilite pentru data menționată. Amintind și de impactul financiar negativ al organizării referendumurilor locale la o altă dată decât cea stabilită de consiliile

locale menționate, precum și de necesitatea eliminării eventualelor disfuncționalități care pot apărea în dezvoltarea colectivităților locale din unitățile administrativ-teritoriale menționate în cazul neorganizării referendumurilor locale la datele stabilite de către acestea, legiuitorul delegat apreciază, în final, că restricțiile menționate reprezintă o ingerință atât în autonomia locală, cât și în principiul consultării cetățenilor pentru soluționarea unor probleme locale de interes deosebit, care trebuie eliminate, toate acestea vizând interesul public și constituind o situație extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată.

26. Curtea Constituțională a elaborat o vastă jurisprudență în materia adoptării ordonanțelor de urgență, respectiv în privința condițiilor pe care acestea trebuie să le îndeplinească pentru a fi în acord cu exigențele înscrise în art.115 alin.(4) din Legea fundamentală. Din această perspectivă, relevante sunt Decizia nr.255 din 11 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.511 din 16 iunie 2005, Decizia nr. 761 din 17 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 46 din 20 ianuarie 2015 sau Decizia nr.859 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.103 din 1 februarie 2016, prin care Curtea a statuat că Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență în următoarele condiții, întrunite în mod cumulativ:

- existența unei situații extraordinare;
- reglementarea acesteia să nu poată fi amânată și
- urgența să fie motivată în cuprinsul ordonanței.

27. Examinând punctual cele trei condiții, Curtea a reținut că situațiile extraordinare exprimă un grad mare de abatere de la obișnuit sau comun și au un caracter obiectiv, în sensul că existența lor nu depinde de voința Guvernului, care, în asemenea împrejurări, este constrâns să reacționeze prompt pentru apărarea unui interes public pe calea ordonanței de urgență (a se vedea *mutatis mutandis* Decizia nr.83 din 19 mai 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.211 din 8 iunie 1998).

28. În cazul de față, Curtea va examina dacă Ordonanța de urgență a Guvernului nr.15/2016 răspunde primelor două cerințe, dat fiind faptul că, din punct de vedere formal, *urgența* reglementării este motivată în cuprinsul ordonanței.

29. Astfel, situația extraordinară se identifică cu adoptarea, în martie 2016, a unor Hotărâri de consiliu local (al comunei Dângeni și al municipiului Oradea) pentru organizarea unor referendumuri locale. La data aprobării acestor acte administrative, și anume 17, respectiv 31 martie 2016, era deja publicată, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.109 din 11 februarie 2016, Hotărârea Guvernului nr.52/2016 pentru aprobarea calendarului acțiunilor din cuprinsul perioadei electorale a alegerilor locale din anul 2016. În același timp, cadrul legal în vigoare în materia organizării și desfășurării referendumului nu prevedea expres această posibilitate, a organizării concomitente a celor două tipuri diferite de scrutin.

30. Curtea reține că motivele enunțate în preambulul ordonanței de urgență, privite atât în mod individual, cât și în ansamblu, configurează, în fapt, o situație conjuncturală, și reprezintă, totodată, aspecte de oportunitate a măsurii care urmează a fi luată, respectiv reglementarea posibilității organizării referendumului local concomitent cu alegerile locale. Împrejurările ce justifică, în viziunea Guvernului, invocarea situației extraordinare se identifică, practic, cu pre existența a două acte administrative emise de autorități publice locale, cărora Guvernul urmărește să le confere legitimitate și eficiență, creând un cadru legal special, destinat în mod particular punerii lor în aplicare.

31. Or, Curtea a stabilit constant în jurisprudența sa că „invocarea elementului de oportunitate, prin definiție de natură subiectivă, căruia i se conferă o eficiență contributivă determinantă a urgenței, ceea ce, implicit, îl convertește în situație extraordinară, impune concluzia că aceasta nu are, în mod necesar și univoc, caracter obiectiv, ci poate da expresie și unor factori subiectivi, de oportunitate (...). Întrucât însă asemenea factori nu sunt cuantificabili, afirmarea existenței situației extraordinare, în temeiul lor sau prin convertirea lor într-o asemenea situație, conferă acesteia un caracter arbitrar, de natură să creeze dificultăți insurmontabile în legitimarea delegării legislative. S-ar ajunge, astfel, ca un criteriu de constituționalitate - situația extraordinară -, a cărui respectare este prin

definiție supusă controlului Curții, să fie, practic, sustras unui atare control, ceea ce ar fi inadmisibil" (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.1008 din 7 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.507 din 23 iulie 2009).

32. Mai mult, Curtea Constituțională a constatat, prin Decizia nr.334 din 26 iunie 2013, că „Parlamentul poate să intervină în această materie a legislației referendare, cu condiția de a nu o supune unor modificări strict conjuncturale, pe baza unor susțineri de oportunitate ori a înțelegerii politice, care avantajează una sau alta dintre forțele politice reprezentate în Parlament și care formează la un moment dat o majoritate parlamentară.” Or, aceste observații sunt cu atât mai pertinente în situația legiferării pe calea Ordonanței de urgență a Guvernului, în afara condițiilor art.115 alin.(4) din Legea fundamentală.

33. Cu privire la urgența reglementării, cea de-a doua condiție prevăzută de art.115 alin.(4) din Constituție, Curtea a constatat în jurisprudența sa că „urgența reglementării nu echivalează cu existența situației extraordinare, reglementarea operativă putându-se realiza și pe calea procedurii obișnuite de legiferare" (a se vedea Decizia nr.421 din 9 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.367 din 30 mai 2007, Decizia nr.109 din 9 februarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.175 din 18 martie 2010).

34. Față de situația analizată în acest dosar, Curtea reține că urgența reglementării, constă, în mod similar, în crearea unui cadru legal expres destinat realizării referendumurilor locale concomitent cu alegerile locale din 5 iunie 2016, astfel cum se hotărâse prin cele două acte administrative ale consiliilor locale. Curtea constată că nici în acest caz nu se poate afirma urgența în sensul art.115 alin.(4) din Constituție și a jurisprudenței Curții Constituționale.

35. Pe de altă parte, Curtea observă că pretinsa imprecizie sau lacună a Legii nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu referire la imposibilitatea organizării concomitente a unui referendum local cu alegerile locale putea fi complinită până la acest moment (foarte apropiat de data desfășurării alegerilor locale din 5 iunie 2016), pe calea procedurii legislative obișnuite, având în vedere perioada considerabilă de timp de la intrarea legii în vigoare și până în prezent. Rezultă că situația invocată de

Guvern (vidul legislativ) nu prezintă, în realitate, un caracter de noutate, ci exprimă doar o situație conjuncturală, de oportunitate. Aceasta nu poate avea efecte negative deosebite asupra unui interes public, ci vizează, practic, două comunități locale, iar Guvernul putea interveni pentru reglementarea juridică a deficienței cadrului legislativ folosind instrumentele de legiferare obișnuite.

36. Având în vedere cele arătate, Curtea Constituțională constată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr.15/2016 nu respectă, în mod cumulativ, toate cele trei condiții prevăzute de art.115 alin.(4) din Constituție pentru ca legiuitorul delegat să poată adopta ordonanțe de urgență.

37. Acestea sunt condiții de constituționalitate extrinsecă, astfel că, în situația nerespectării lor, întregul act normativ este lovit de viciul de neconstituționalitate constat. Prin urmare, examinarea criticilor de neconstituționalitate formulate prin raportare la prevederile art.147 alin.(4) din Legea fundamentală a rămas fără obiect (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr.1008 din 7 iulie 2009, precitată, sau Decizia nr.747 din 4 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.922 din 11 decembrie 2015, par.35).

38. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d), art. 29 și al art.33 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și constată că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.15/2016 pentru completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 26 mai 2016.